

Beiarelva SA
Beiarn Frivilligsentral
8114 TOLLÅ

Saksb.: Lars Sæter
e-post: fmnolsa@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 51
Vår ref: 2015/4913
Deres ref:
Vår dato: 11.08.2017
Deres dato: 27.07.2017
Arkivkode: 443.1

Tillatelse til stamfiske og utsetting av stamlaks i Beiervassdraget - 2017

Vedtak 1 - stamfiske

Beiarelva SA v/ Bjørnar Brændmo med medhjelpere har med hjemmel i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v., § 13, fått tillatelse til å fange inntil 50 stamlaks (helst likt antall av hvert kjønn) samt et ubegrenset antall rømt oppdrettslaks, regnbueørret og pukkellaks i Beiarelva.

Vedtak 2 - utsetting

Med hjemmel i forskrift av 11. november 1993 om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer, § 2 punkt 1 og § 6 gir Fylkesmannen i Nordland med dette Beiarelva SA v/ Bjørnar Brændmo tillatelse til utsetting av inntil 50 stamlaks i Beiarelva ovenfor laksetrappene i Høgforsen/Bruforsen.

Tillatelsen gjelder for følgende:

- Vatn/elv/sjø: **Beiervassdraget**
- Kommune: **Beiarn**
- Arbeidets formål: **Fangst av stamlaks i Beiarelva nedstrøms Høgforsen for oppflytting og utsetting i Beiarelva oppstrøms fisketrappene i Høgforsen/Bruforsen.**
- Arbeidets art: **Stamfiske med stang (flue, sluk og wobblers med maks. en treblekrok).
Midlertidig oppbevaring av stamlaks i påvente av resultater av skjellanalyser.
Transport og utsetting av stamlaks i øvre del av Beiarelva oppstrøms fisketrapper.**
- Tidsavgrensning: **12. august - 30. september 2017**

Tillatelsen gjelder på følgende vilkår:

1. Før fisket starter må Mattilsynet ha gitt tillatelse etter aktuelle bestemmelser i Matloven.
2. Før redskap brukes i nytt vatn/vassdrag skal det være tørt. Er redskapet brukt i vassdrag hvor det er påvist eller er mistanke om meldepliktig sykdom skal det være desinfisert.
3. Før stamfiske starter skal grunneierlag/grunneiere og andre fiskeberettigede varsles.
4. Det skal innhentes tillatelse fra aktuelle grunneiere før fisken settes ut.
5. Kun godt kvalifiserte fiskere kan delta på stamfiske. Beiarelva SA står som ansvarlig for at fisket foregår på en forsvarlig måte (se vilkår nedenfor).
6. For å unngå skader og dødelighet må stamlaks og fisk som skal slippes tilbake i elva (eks. sjørørret og sjørøye) behandles så skånsomt som mulig både under fangst, oppbevaring, transport og utsetting. Dette innebærer bl.a. bruk av krok uten mothaker og at krok fjernes ved hjelp av tang med spisst nebb. Mer informasjon om riktig behandling av fisken finnes på nettsida til Norske Lakseelver (<http://lakseelver.no/news-2015/en-dod-laks-gyter-ikke>).
7. Ved fangst, registrering og bæring av fisk skal det benyttes spesielle knuteløse håver (helst «gummihåver») og stamfiskposer/-seil beregnet til dette bruk.
8. Ved transport skal oksygen brukes. Til transport og oppbevaring må det benyttes friskt vann, men ikke vannverksvann (kan inneholde klor).
9. «Sikker» oppdrettslaks og eventuelt regnbueørret og pukkellaks skal avlives etter hvert som den fanges. Avlivet fisk skal disponeres til inntekt for kultiveringsvirksomheten og driftsplanarbeidet i Beiervassdraget.
10. **DET SKAL TAS SKJELLPRØVER AV ALL LAKS, REGNBUEØRRET OG PUKKELLAKS SOM FANGES.** Kun laks som etter skjellanalyse vurderes som vill skal benyttes som stamfisk. Til hjelp for å skille aktuelle "fiskearter" viser vi til tidligere tilsendt plansje med fargebilder av villaks, oppdrettslaks m.m. Husk at fangstredskap og fangststed i vassdraget skal noteres på skjellkonvolutten. Det er også svært viktig av fiskens lengde blir målt. Mål av lengde og uttak av skjellprøver bør gjøres når fisken ligger i stamfiskposen/-seilet. Skjellprøver på levende fisk tas ved at 4-5 skjell nappes ut med en smal tang. På baksiden av skjellkonvolutten er det vist hvor på fisken skjellene skal tas. Nøyaktig utfylte skjellkonvolutter sendes fortløpende til **Veterinærinstituttet Trondheim, Postboks 5695 Sluppen, 7485 Trondheim.**
11. Det skal leveres rapport til Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen, Postboks 1405, 8002 Bodø innen 1. november 2017 med minimum følgende opplysninger:
 - Antall villaks (hannfisk og hunnfisk) sluppet ut i Beiarelva oppstrøms Høgforsen med opplysninger om lengde på hver enkelt fisk og utsettingslokalitet
 - Antall død/avlivet laks (villaks og oppdrettslaks) og eventuelt regnbueørret og pukkellaks

Søknaden

Fylkesmannen viser til søknad av 27.07.2017 fra Beiarelva SA ved styreleder Bjørnar Brændmo og til tilsvarende tillatelser gitt i 2015 og 2016. Vi viser også til driftsplanen for Beiarelva der tiltaket er beskrevet og til midtveisevalueringen for inneværende sesong som indikerer at gytebestandsmålet for Beiarelva nedstrøms Høgforsen vil bli nådd med god år margin i år.

Lovgrunnlaget for avgjørelsen

Ved kongelig resolusjon av 27. november 1992 ble Fylkesmannsembetet delegert myndighet etter § 13 i lov av 15. mai 1992 om laksefisk og innlandsfisk m.v. I medhold av denne paragrafen kan fylkesmannen *"uten hensyn til den enkelte grunneier eller rettighetshaver, eller til bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, gi tillatelse til å fange stamfisk og settefisk og til vitenskapelige undersøkelser eller praktiske forsøk og fiskekulturtiltak. Før fangst eller arbeid igangsettes, skal grunneiere og fiskeberettigete varsles."*

Miljøverndepartementet vedtok 11. november 1993 ny forskrift for utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer. I § 1 slås det fast at det uten særskilt tillatelse er forbudt å sette ut anadrome laksefisk (laks, sjørørret og sjørøye) og innlandsfisk (samt levende rogn) i vassdrag, fjorder og havområder. Fylkesmannen kan i medhold av § 2 punkt 1 i forskriften gi tillatelse til utsetting av anadrome laksefisk for kultiveringsformål. Betingelsen er at den aktuelle arten finnes eller har forekommet i den aktuelle delen av vassdraget tidligere. I forskriftens § 6 slås det fast at det i utsettningstillatelsen skal settes vilkår om: Stamme som skal benyttes, produksjonssted for utsettingsmateriale, utsettingsmaterialets opprinnelse og kvalitet, antall individer, utsettingssted og -tid og plikt til varsling før utsetting for kontroll av utsettingen. I tillegg kan det settes andre vilkår.

Vedtaket er også vurdert i forhold til prinsippene i lov av 20. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold.

Begrunnelse

Beiarvassdraget er et av fire nasjonale laksevassdrag i Nordland, jf. St.prp. nr. 32 (2006-2007) om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. I nasjonale laksevassdrag skal hensynet til laksebestanden veie tungt.

Dagens lakseførende strekning opp til Høgforsen er på ca. 30 km. En eventuell restaurering av fisketrappene i Høgforsen/Bruforsen vil kunne åpne for ytterligere ca. 45 km. Hovedformålet med tiltaket vil være å videreføre utprøvingen av produksjonsforholdene for laks på elvestrekninger i øvre deler av Beiarelva som per i dag ikke er tilgjengelig for oppvandring av laks pga av ødelagte fisketrapper. Et viktig grunnlag for å tillate uttak av inntil 50 stamlaks er årets midtsesongsevaluering som indikerer at gytebestandsmålet som er satt for dagens lakseførende strekning nedstrøms Høgforsen, vil bli nådd med god margin i år.

Den løpende fangstrapporteringen på Scanatura (<http://www.scanatura.no/fangstrapport/>) indikerer det samme. Per 11. august er det rapportert om en totalfangst (avlivet og gjenutsatt) på hele 6,6 tonn laks i Beiarelva. Fangstrapporteringen viser også at det er tatt mye stor laks, dvs at 2017 er et godt storlaksår. I og med det generelle utsettingspåbudet på all laks over 65 cm og en begrensa kvote på 100 større laks mellom 65 og 100 cm forventes det at mye stor hunnlaks står igjen i elva etter at fiskesesongen er ferdig. Dette betyr at det høyst sannsynlig vil være et «overskudd» av gytelaks i Beiarelva nedstrøms Høgforsen, og at det dermed vil være bestandsmessig forsvarlig å ta ut et antall stamlaks for oppflytting/utsetting i øvre del av Beiarelva.

De planlagte utsettingene er en del av driftsplanen for Beiarelva og er etter fylkesmannens vurdering i tråd med retningslinjene fra Miljødirektoratet for utsetting av anadrom fisk (M186-2014) og formålet med ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder. Vi gir derfor tillatelse til utsetting som omsøkt.

Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Etter fylkesmannens vurdering vil de aktuelle utsettingene i svært liten grad kunne medføre skade på naturmangfoldet. Vi ser derfor ikke behov for å sette ytterligere vilkår knyttet til naturmangfoldloven §§ 10-12.

For å kunne evaluere effekten av oppflyttingen av stamlaks er det viktig at det følges opp med yngel- og ungfiskundersøkelser i årene etter. Allerede innværende år vil det etter pålegg fra Miljødirektoratet til Statkraft bli igangsatt yngel- og ungfiskundersøkelser (elektrofiske) på en rekke lokaliteter i Beiarvassdraget både nedstrøms og oppstrøms Høgforsen/Bruforsen. Dette vil gjøre det mulig å kontrollere gytesuksessen hos den utsatte stamlaksen. Tilslaget på utsettingene vil bli en del av beslutningsgrunnlaget før en eventuelt går i gang med å restaurere fisketrappene i Høgforsen/Bruforsen.

Klagerett

Det er anledning til å klage på vedtaket innen tre uker, i henhold til forvaltningslovens bestemmelser. Eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen, Postboks 1405, 8002 Bodø.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Lars Sæter
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Beiarn kommune
Veterinærinstituttet Trondheim v/Bjørn-Florø Larssen
Miljødirektoratet
Statens naturoppsyn Nordland v/Geir Håkon Olsen
Mattilsynet Region Nord, Avd. Salten
Nordland politidistrikt